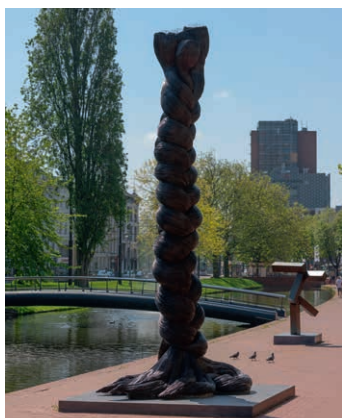

Kunstroute Rotterdam

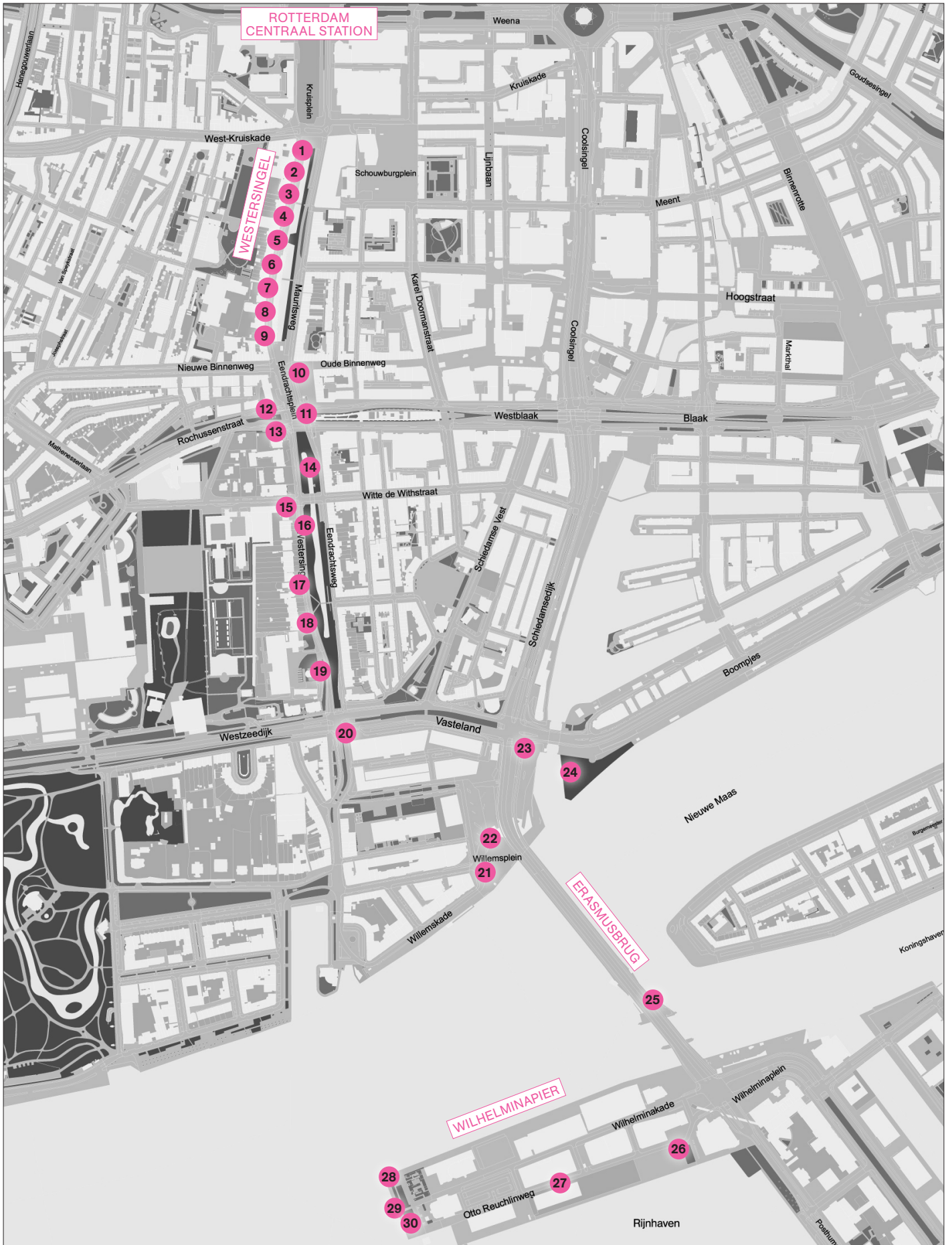
van Westersingel naar Wilhelminapier

30
kunstwerken
3,5 km

Kunstroute Rotterdam

van Westersingel naar Wilhelminapier

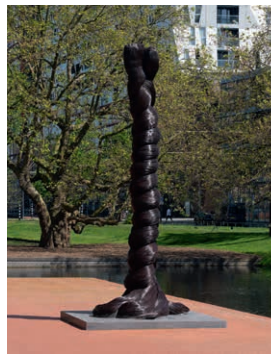
**1. Hubert van Lith
ONGEBROKEN VERZET (1965)**

Dit initiatief van Stichting Rotterdams Verzetsmonument leverde een discussie op aan wie dit monument moest worden opgedragen: aan alleen het illegale verzet óf aan alle gevallen? Pas 20 jaar later werd het monument onthuld.

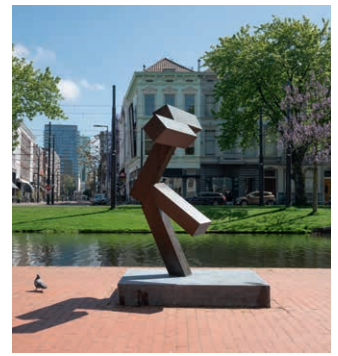
**2. Job Koelewijn
FORMULE B. (2001)**

Rotterdam is geen stad van fontein- en. Die horen in oude steden met deftige pleinen. Deze fontein blijft dan ook bescheiden laag, maar biedt wel een poëtische oproep om nooit op te geven. Het is een beroemde regel van dichter en schrijver Samuel Beckett.

**3. Kalliopi Lemos
DE VLECHT (2021)**

Van alle prominente beelden in het centrum was er niet één door een vrouw gemaakt. Dat is op wereldvrouwendag 2021 goedge maakt met dit beeld van Lemos. Het toont een symbool van vrouwelijkheid op een macho formaat dat van oudsher juist als masculien geldt. Het past op het beeldenterras dat het thema de menselijke figuur heeft.

**4. Joel Shapiro
ZONDER TITEL (1999)**

In de strenge minimalistische stijl van de jaren zestig was persoonlijke stijl verboden. Kunst ging over vorm, gewicht, ruimte. Minimalist Shapiro vond dat uiteindelijk toch te beperkt, zoals blijkt uit dit geometrische beeld. Dat bestaat best streng uit vijf gelijke balken, maar samen maken ze toch een huppelend dansje.

**5. Henri Laurens
LA GRANDE MUSICIENNE (1963)**

Dat Henri Laurens klaar was met het kubisme waar hij lange tijd in werkte, bewijst deze veel rondere sculptuur. De achterkant heeft bovendien een geprononceerde ruggengraat die hij had afgekeken van Matisse, die met zijn schilderachtigheid een tegenpool was van de veel hogere Picasso en Laurens' andere kubistische vrienden.

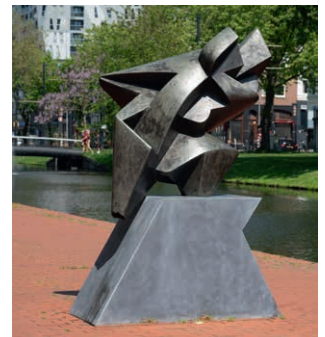
**6. Carel Visser
MOEDER EN KIND (2001)**

Carel Visser had zijn ontwerp voor een bootvormige sculptuur al klaar, passend bij de havenstad, toen dat werd afgekeurd: was hij vergeten dat het beeldenterras als thema de menselijke gestalte had? Vervolgens heeft hij deze bronzen moeder en kind ontworpen.

**7. Fritz Wotruba
LIGGENDE FIGUUR (1971)**

'Ik droom van een sculptuur, waarin landschap, architectuur en stad tot een eenheid worden,' zei de Oostenrijkse beeldhouwer Wotruba. Hij hoopte dit beeld als één geheel van cilinders en kubussen. Hij liet een ruwe huid op dit kalksteen, dat vol kleine fossielen zit.

**8. Umberto Boccioni
HET AFSCHEID (1957)**

Dit beeld heette *De minnaars*, maar de bruikleengever, de NS, vond dat wat ongepast voor het Centraal Station waar het stond. Het herdoopte het als '*Het afscheid*', een betamelijker titel. Misschien hoopte de NS dat het beeld zo abstract is dat het publiek niet ziet dat het wel zeer innig verstrengelde lichamen zijn.

**9. Auguste Rodin
L'HOMME QUI MARCHE (1961)**

'Stop', kon beeldhouwer Rodin zeggen tegen de modellen die rondliepen in zijn atelier, zodra hij een interessante pose zag. Vervolgens moest het model deze een paar uur vasthouden, terwijl Rodin hem of haar zo natureel mogelijk verbeeldde. Deze uiterst realistische beeldhouwkunst druiste stevig in tegen de klassieke 19^e-eeuwse smaak.

**10. Paul McCarthy
SANTA CLAUS (2001)**

Het lijkt misschien een kerstboom, maar deze Santa Claus houdt iets anders vast. In de rel die daardoor ontstond, kreeg de onfatsoenlijke 'Kabouter Buttplug' geen plek in de openbare ruimte. Jarenlang stond het bij Museum Boijmans Van Beuningen. Inmiddels op straat aanbeland geniet het nu juist grote populariteit.

**11. David Bade
ANITA (2001)**

David Bade werkt voor zijn weelderige beelden graag met gevonden afvalmateriaal, zoals gips, karton, plastic, porschaam. Maar voor op straat moest het meer duurzaam zijn. Medewerkers van de fabriek die deze artistieke puinzak in polyester uitvoerden, gaven het de bijnaam 'Anita'. Zo was in elk geval de titel toch een gevonden materiaal.

**12. David Vandekop
ZONDER TITEL (1984)**

In Rotterdam wordt altijd gebouwd, waardoor kunst nogal eens moet verhuizen. Dit beeld van David Vandekop moest op de Westblaak wijken voor een skatepark. Toen kreeg het deze locatie, een veilig eigen perkje. Gemaakt van klei verwijst het naar de dijken en kleigrond uit de omgeving van zijn atelier, een boerenschuur in Zeeland. Het is blauw als de zee, geel als korenvelden.

**13. Willem Oorebeek
THE INDIVIDUAL PARALLELA
BILDERBERG UTOPIA (2014)**

Het grootste kunstwerk aan de Westersingel herken je niet als zodanig, behalve 's avonds: dan lichten de stippen zachtjes op en wordt heel de zijgevel van het Parkhotel een grafisch kunstwerk.

**14. Franz West
QWERTZ (2001)**

Dit talud omringd door cafés vond Franz West een gezellige locatie om 'zitworsten' neer te leggen. Hij had vaker quasi-buikbare sculpturen en meubelbeelden gemaakt: kruisingen tussen kunst en zitobject. Zo ook deze rollen, al zitten ze niet echt lekker. Daarvoor zijn ze toch net te veel kunst.

**15. Pablo Picasso & Carl Nesjar
SYLVETTE (1970)**

Dit lieve meisje met paardenstaart oogstte onverwacht veel kritiek. Picasso was bevriend met beeldhouwer Carl Nesjar, die een slimme betontechniek ontwikkelde om diens tekeningen in sculpturen te vertalen. Maar, zeiden sommigen, dit is geen sculptuur: het is een uitgeklapte tekening en dat hoort niet op straat.

**16. John Blake
KUNSTHALTE WITTE DE
WITH & DE HALS (2000)**

Deze keurig uitzienende tramhalte is in feite een soort protestkunst. Er was een gewone tramhalte die werd opgeheven, tot onvrede van de kunstinstellingen en winkeliers in de straat. Daarop ontwierp John Blake een spierwitte tramhalte zonder reclames. Het is wit zoals galleries ook wel 'white cubes' heten. De hals ernaast verwijst naar etalages uit juwelierszaken en is ook museaal wit.

**17. Giuseppe Penone
ELEVATIONE (2001)**

De Italiaanse beweging Arte Povera betekent kunst van arme materialen, zoals stro, hout, fruit, vaak gecombineerd tot symbiotische relaties. Giuseppe Penone doet dit met bomen en haalt de kracht van de natuur aan: hij maakte een bronzen boom, geholpen door vier echte bomen. Die groeien op rond dit brons, dat sporen trekt in hun bast.

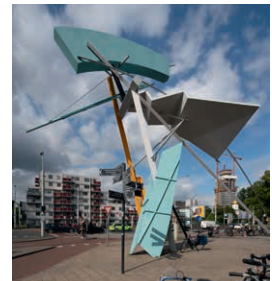
**18. Richard Artschwager
ZONDER TITEL (1988)**

Beeldhouwer Richard Artschwager had geen zin in uitleg over zijn titelloze beeld, dat hij in 1988 maakte voor de grote kunstmanifestatie 'Beelden in de stad'. In de catalogus noemde hij wat seizoensgebonden kreten zoals bloem en ijs, en stuurt zo de beschouwer met een kluitje in het riet: zoek het zelf maar uit. Het is gewoon kunst.

**19. Frans en Marja de Boer -
Lichtveld
ZONDER TITEL (1985)**

Sinds de 16^e-eeuwse Renaissance-liefde voor de gulden snede geldt de cirkel in de kunst als de meest perfecte vorm. Deze sculptuur werd gefinancierd vanuit budget voor grote ondergrondse rioolwerkzaamheden – een onzichtbare maar vieze taak, bekroond met juist een ongenaakbaar glanzend object. Maar wel met een hapje eruit, om die perfectie te doorbreken.

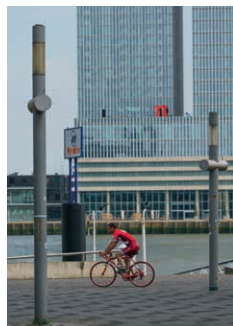
**20. Coop Himmelb(l)au
THE LONG THIN YELLOW LEGS
OF ARCHITECTURE (1988)**

Radicaal vernieuwend waren de Oostenrijkse architecten Coop Himmelb(l)au in de jaren zestig. Zo ontwierpen ze pneumatische vesten met videohelmen die kijkers dwongen om pornografie en geweld te bekijken, waarbij het vest op de nieren stootte en parfum en bloedgeuren verspreidde. Dan valt dit beeld nog mee.

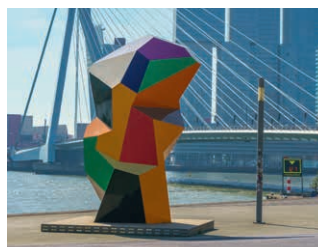
**21. Césaire Peeren & Mr. June
REWIND (2020)**

Dit is een dubbel gerecycled kunstwerk. Het is gemaakt van windmolens, die schone energie leveren maar waarvan de wieken totaal niet afbreekbaar zijn. Eerst is het tot artistieke zitsculptuur omgetoverd, en later met regenboogkleuren omgedoopt tot een monument voor seksuele en genderdiversiteit.

**22. Susan Philipsz
SEVEN TEARS (2017)**

Dit is wellicht het meest onzichtbare kunstwerk van Rotterdam. Letterlijk. Luister goed en je hoort onder de brug klanken van een muziekstuk van componist Jan Pieterszoon Sweelinck (1562 – 1621) mits je op de juiste plek en momenten luistert.

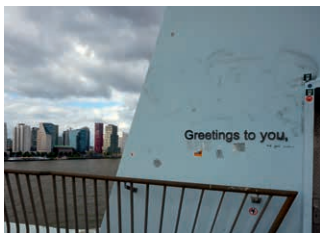
**23. Henk Visch
MARATHONBEELD (2001)**

Henk Visch en de stad Rotterdam mogen elkaar graag: hij heeft in totaal zes beelden in de stad staan. Het zijn veelal mens- en dierfiguren, behalve dit *Marathonbeeld*. Toch is dit niet zo abstract als het lijkt: het is een bosje bloemen. Voor de winnaar van de marathon.

**24. Frederici Carasso
DE BOEG (1956)**

Oorlogsmonumenten leverden na de oorlog vaak controverse op. Bij *De boeg* ging de discussie niet zozeer over wie herdacht moesten worden, namelijk hen die vielen op zee, maar over de vorm. Te abstract, alleen zo'n scheepsboeg, en dus moest er na acht jaar gesteggel nog een bronzen beeldengroep omheen.

**25. Niels Post
ON SPAM, LECTORI
SALUTEM #6 (2017)**

In 2006 hing kunstenaar Niels Post illegaal een brievenbus aan de Erasmusbrug en vroeg mensen om hem post te sturen. Het werkte nog ook. Tot de gemeente hem vroeg er toch maar mee op te houden. Als herinnering hing hij een tekstregel uit spamberichten op – ook een soort clandestiene post.

**26. Han Rehm
DE LASTDRAGER (1950)**

In Rotterdam is dit misschien niet het bekendste beeld, maar elders ligt dat anders. *De lastdrager* werd gemaakt voor een havenbedrijf dat het gebruikte voor zijn postpapier en emblemen tot in China en Afrika. Oorspronkelijk stond dit beeld op een silo in Katendrecht.

**27. Giny Vos
LIGHT GIG (2013)**

De belofte van de bijnaam Manhattan aan de Maas voor de Wilhelminapier is waargemaakt door de vele filmopnamen die hier plaatsvinden. Die grootstedelijke allure zit ook in dit monumentale lichtkunstwerk. Met al zijn flikkeringen herinnert het aan de vroege filmexperimenten die passen bij de geschiedenis van dit filmhuis.

**28. Jeff Wall
LOST LUGGAGE DEPOT (2001)**

Voor conceptueel fotograaf Jeff Wall is dit monument een unicum in zijn oeuvre. Het symboliseert de miljoenen Europeanen die in de 19^e en 20^e eeuw van hier vertrokken naar Amerika om daar een nieuw leven op te bouwen. De eenzame lantaarnpaal strooit 's avonds licht uit over de vergeten bagage, symbool van de achterblijvers.

**29. Arnoud Holleman
WILHELMINASTEEN (2013)**

Begin deze eeuw werd in de kademuur een koker met oorkonde ontdekt. Ze waren in 1891 ingemetseld achter een gedenksteen, onthuld door de toen 10-jarige Koningin Wilhelmina. In 2013 liet Arnoud Holleman een tijds capsule inkapselen met boodschappen voor de toekomst. Op 30 mei 2135 wordt deze geopend.

**30. Gavin Turk
L'ÂGE D'OR (2021)**

Hier is de wereld een surrealistisch schilderij: er staat een deur open, maar waarheen? Dit kunstwerk van het FENIX Landverhuizersmuseum op Katendrecht aan de overkant, is ook een symbool van de vele Europeanen die vanaf deze kade vertrokken naar het ongewisse. Maar je kunt ook de andere kant de deur door. Tenminste, zo lang de deur naar Europa niet dichtgegooid wordt.

BKOR EN SIR

Geen enkele stad in Nederland heeft zo veel kunstwerken op straat als Rotterdam. De stadscollectie nam een aanvang in 1622 met de realisering van het standbeeld van Erasmus. Meest recentelijk werd *De vlecht* van Kalliopi Lemos aan de collectie toegevoegd. Het hoge niveau van de werken en de prachtige staat waarin ze verkeren zijn vooral te danken aan twee programma's van CBK Rotterdam. **BKOR** (Beeldende Kunst & Openbare Ruimte) richt zich op kunstwerken in buurten en wijken. **SIR** (Sculpture International Rotterdam) waarborgt de inter-

ationale ambities van de collectie. Samen plaatsen en beheren zij de kunstwerken in de stad en geven zij vorm aan een uniek kennis- en documentatiecentrum met betrekking tot kunst in de openbare ruimte.

OREN EN OGEN TEKORT

Kunst en cultuur moet voor iedereen toegankelijk zijn, dat is waar wij aan werken. Met het project *Beeld in Geluid* zorgen we voor een objectieve beschrijving van kunstwerken in de openbare ruimte. Met behulp van deze informatie en gebruik van de tastzin kan dit voor mensen met een visuele beperking net dát beetje extra zijn om een eigen idee over de kunstwerken te vormen.

COLOFON

BKOR en SIR zijn programma's van CBK Rotterdam

Ontwerp: 75B
Tekst: Sandra Smets
Vertaling:
Marie Louise Schoondergang
Redactie: Sannetje van Haarst
Marjolijn van der Meijden
Nienke Post

Fotografie: Jannes Linders
behalve:
Otto Snoek: 14 (groot), 30
Collectie BKOR: 19
Denis Guzzo: 21
Aad Hoogendoorn: 27
Max Dereta: 29

© 2021 CBK R'DAM

CBK R'DAM SCULPTURE INTERNATIONAL ROTTERDAM **BKOR**

Bekijk de websites en ontdek een bron aan informatie
www.bkor.nl
www.sculptureinternationalrotterdam.nl